

## **Riksstyrelsens yttrande över motion 5 Om våra arbetsmetoder och motion 22 Skydda miljöförsvare i Sverige inför Naturskyddsföreningens riksstämma 2025**

Motionärerna till motion 5 och 22 anser att det inom Naturskyddsföreningen finns en osäkerhet kring hur föreningen bör förhålla sig till metoden fredlig civil olydnad och samarbete med aktörer som använder sig av den. Motionärerna lyfter vidare den oroande utvecklingen där miljöförsvare blir alltmer ansatta. Riksstyrelsen instämmer med motionärerna om att utvecklingen där miljöförsvare världen över, inklusive i Sverige, möter hårdare repressalier är mycket oroande. Föreningen har en allt viktigare roll i att stå upp för människors rätt till fredlig demonstration och att utöva fredlig civil olydnad. Det finns sedan tidigare riktlinjer för riksföreningens position och agerande, men riksstyrelsen håller med motionärerna om att det finns ett behov av att förtydliga föreningens hållning. Motionärerna lyfter flera relevanta frågeställningar som kan fungera som utgångspunkt för ett sådant tydliggörande.

En viktig ingång till frågan om civil olydnad är artikel 21 i FN:s konvention om de medborgerliga och politiska rättigheterna, där fredlig civil olydnad ingår. Det bör vara vägledande för Naturskyddsföreningens ställningstagande vad gäller samverkan med andra. Även om föreningen inte använder civil olydnad som förändringsmetod kan vi samverka med andra organisationer som gör det. Att använda fredlig civil olydnad för att skapa uppmärksamhet för den akuta kris vi står inför faller inom demonstrationsrätten. I ljuset av allmänhetens stora engagemang i klimaträttsvisa har FN:s rapportör för mötes- och demonstrationsfrihet uttalat att det är viktigt att stater erkänner och ger utrymme för civil olydnad och icke-våldsaktioner.

Naturskyddsföreningens påverkansarbete har under årens lopp drivit igenom oräkneliga förbättringar för natur och miljö, och stoppat försämringar, i hela landet. Vår förenings djupa och breda kunskap, och vår uthållighet i de förslag som vi driver, har gjort oss till en trovärdig röst bland beslutsfattare och i samhället. Det behövs starka aktörer som mäktar med att driva på ofta utdragna och komplicerade juridiska och politiska processer. Vår förening har varit mycket framgångsrik i den rollen och riksstyrelsen är övertygad om att den är fortsatt mycket viktig och att det därför är viktigt att Naturskyddsföreningen fortsätter att fokusera på denna roll.

Naturskyddsföreningen ingår idag i ett rikt ekosystem av miljöorganisationer, med olika metoder och målgrupper, men alla med mål om att hejda klimatförändringen och rädda våra ekosystem. Vi samarbetar aktivt med andra i den breda miljörelsen – även aktörer som använder fredlig civil olydnad. Riksstyrelsen understryker vikten av ett fortsatt samarbete med den breda miljörelsen, men ser inte att föreningen särskilt bör uppmuntra till användning av civil olydnad, då detta inte är en av föreningens förändringsmetoder.

Riksstyrelsen ser behov av att förtydliga föreningens position när det gäller civil olydnad och göra den känd inom föreningen, samt att Naturskyddsföreningen ska vara en aktiv försvarare av det demokratiska utrymmet för den breda miljörelsen – såväl i Sverige som globalt.

Motionären till motion 5 efterfrågar också att föreningen ska synas mer på gator och torg, och efterfrågar förslag på mer uppseendeväckande manifestationer. Riksföreningen uppmuntrar redan till utåtriktat arbete inom framför allt kampanjer. Till dessa utvecklas kampanjhandledningar som innehåller förslag på utåtriktade aktiviteter samt material som

broschyrer och affischer. När det gäller uppseendeväckande manifestationer konstaterar riksstyrelsen att det inte har varit en prioriterad metod för föreningen, men att det inte heller är något som hindrar detta idag. Alla delar av Naturskyddsföreningen samlades för att uppmärksamma miljö- och klimatfrågorna under EU-valet 2024, och arbete inför valet 2026 fokuserar också på material och metoder som alla föreningens delar kan använda sig av i lämpliga sammanhang. Kretsar och länsförbund får gärna söka samarbeten för lokala manifestationer.

De föreslagna att-satserna i de två motionerna är många och sammantaget relativt detaljerade och långtgående. Riksstyrelsen föreslår därför alternativa att-satser.

### **Förslag till beslut**

Riksstyrelsen föreslår stämman besluta

- att avslå motionernas samtliga yrkanden.

Riksstyrelsen föreslår fyra alternativa yrkanden:

- att Naturskyddsföreningens ståndpunkt är att stå upp för rätten att demonstrera och för rättigheterna att använda fredlig civil olydnad, i enlighet med de konventioner Sverige har åtagit sig att följa.
- att Naturskyddsföreningens ståndpunkt är att inom den egna verksamheten inte använda civil olydnad, fredlig som icke-fredlig, som metod, men att Naturskyddsföreningen kan samverka med aktörer som använder fredlig civil olydnad.
- att uppdra åt riksstyrelsen att Naturskyddsföreningen snarast förtydligar föreningens ställningstagande rörande fredlig civil olydnad samt utarbetar ett underlag för kretsar, länsförbund och nätverk, som underlättar ställningstagande i frågor om fredlig civil olydnad.
- att uppdra åt riksstyrelsen att genom kommunikation, samarbete, opinionsbildning och påverkansarbete värna det demokratiska utrymmet för miljörörelsen och miljöförsvare, såväl i Sverige som globalt.